

MS – 040

II Semester B.Com. Examination, May 2011

(Repeaters) (07-08 and Onwards)

LANGUAGE SANSKRIT – II

Bhismavijayam, Kalividambanam, Vishvagunadarsha Champu, Grammar,
Translation and Comprehension

Time : 3 Hours

Max. Marks : 90

Instructions : 1) Answer either in Sanskrit, Kannada or English.

2) Question Nos. VI, VII and VIII must be answered in Sanskrit only.

I. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any two** of the following.

(2×10=20)

1) ಗಂಗಾ - ಶಂತನುಗಳ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ.

Describe the previous birth of Ganga and Shantanu.

2) ನೀಲಕಂಠದೀಕ್ಷಿತರ ಜೀವನ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು.

Life, date and works of ನೀಲಕಂಠದೀಕ್ಷಿತ.

3) ಕೃಶಾನು - ವಿಶ್ವಾವಸುಗಳ ಸಂವಾದವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write the conversation of विश्वावसु and कृशानु.

II. ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ, ವಿವರಿಸಿ.

(2×5=10)

Translate and explain **any two** slokas.

1) वाच्यतां समयोऽतीतः स्पष्ट मग्रे भविष्यति ।

इति पाठयतां शास्त्रे काठिन्यं यत्र वर्तते ॥

2) अगतित्वमति श्रद्धा ज्ञानाभासेन तृप्तता ।

त्रयः शिष्यगुणा ह्येते मूर्खाचार्यस्य भाग्यजाः ॥

3) स्वस्थैरसाध्यरोगौश्च जन्तुभिर्नास्ति किञ्चन ।

कातरा दीर्घरोगाश्च भिषजां भाग्यहेतवः ॥

4) धनपाल : पिशाचो हि दत्ते स्वामिन्युपस्थिते ।

धनलुब्धः पिशाचस्तु न कस्मैचन दित्सति ॥

P.T.O.

III. ಈ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ.

(1×10=10)

Translate this prose passage into English.

भो राजन्यशिखामणे, जानामि भवतो गुणविशेषान् अशेषतः । का नाम विवस्वन्तमिव विभान्तं भवन्तं न जानात्यस्मिन् जगतीमण्डले । जानीहि मां भवन्तमिव प्रख्यातकुलव्यपदेशभजो महीभृतः संतानम् । अतः परतरं मे चरितं ज्ञास्यस्येव समयेन । तदलमधुना तत्राग्रहेण.

अथवा/ಅಥವಾ/OR

समापतन्तम् अरविन्द बन्धवमवलोकयन्नवन्दतागमसागरपारहश्चा विश्वावसुः कृशानुः अरे; सकलभुवन संशोषकारिणं तपनमपि किं नमनकर्मा करोषि ? विश्वावसुः किमरे भगवन्त मरविन्दबान्धवमपि विनिन्दसि ? श्रुणु पुरोभागिन् । इत्थं विश्वावसुर्विभावसुमभिष्टुवन् प्राञ्जलिः कृशानुना सह द्वादशात्मानं समया गमयामास विमानम् । आनमच्च तद्बिम्बमध्य धामानमतिमानमाहिमानं परमात्मानम् ।

IV. ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ :

(3×4=12)

Annotate any three of the following sentences :

1) सुदुर्लभा हि तवेयमाकृतिः ।	2) तदलमधुना तत्राग्रहेण.
3) मृताः प्रक्षयन्ति कं पुनः ।	4) रोचते लोभशालिनाम् ।
5) छान्दसज्योतिषे नमः ।	6) दोषाय दृष्टिरपि हन्त दुरीश्वराणाम् ।

V. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

(2×4=8)

Write short notes on any two of the following :

- 1) लक्ष्मण सूरिः / ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೂರಿ
- 2) अष्टवसवः / ಅಷ್ಟವಸುಗಳು.
- 3) दम्भस्य जीवनम् / ಮೋಸಗಾರನ ಜೀವನ.
- 4) चम्पूकाव्यम् / ಚಂಪೂಕಾವ್ಯ.

VI. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत ।

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

Answer in Sanskrit.

अ) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸಿ.

Construct sentences using any two words.

(2×1=2)

1) यथा - तथा,	2) विना	3) वर्तते

आ) ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ದೋಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ.

(5×1=5)

Correct errors in sentences **any five** :

1) बलिः पाताले अधिवसति ।	2) जलस्य विना नरः न जीवति,
3) भवती उपविश ।	4) बालः चोरस्य विभेति ।
5) दशरथो नाम महाराजा आसीत् ।	6) छात्राः पाठं पठतिः ।

इ) ಎರಡು ಸಮಾಸಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ :

Give examples for **any two** compounds :

(2×1=2)

1) एकशेवः	2) अव्ययीभावः ।
3) द्वन्द्वः ।	4) बहुव्रीहिः ।

ई) ಪ್ರಯೋಗ ಬದಲಾಯಿಸಿ (ಒಂದನ್ನು ಕುರಿತು) :

(3×1=3)

Change the voice (**any one**) :

- 1) सीता गानं गायति ।
- 2) तेन फलं प्राप्तम् ।
- 3) रामेण रावणः हन्यते

उ) ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Match the following :

(½×6=3)

1) मध्यलघु :	लघुः
2) पादान्तलघुः	म त त गुरुः गुरुः
3) ह्रस्वस्वरः	प्रतिपादम् अष्टो अक्षराणि
4) उपेन्द्रवज्रा	गुरुर्भवति
5) शालिनी	ज त ज गुरुः गुरुः
6) अनुष्टुप्	रागणः

VII. संस्कृत भाषया अनुवदत ।

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ.

Translate into Sanskrit.

ಅನಂತರ ತಾನು ಮೂರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅರ್ಚಿಸಿದ ಪುಷ್ಪವು ಕಿರಾತನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅರ್ಜುನನು ಕಿರಾತ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನು ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ನಿರಂತರ ಪ್ರಣಾಮದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದನು. ಭಗವಂತನಾದರೂ ತನ್ನ ನಿಜ ರೂಪದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ 'ವತ್ಸ'ಪಾರ್ಥ ನಾನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಈ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು ಎಂದನು.

Arjuna invoked the presence of parameshwara in an earthen image (of the Lord) and desiring victory worshiped it with devotion. Seeing on the head of the hunter the flower strewn by him on the image, Arjuna concluded that it was parameshwara who came in the guise of a hunter and falling at his feet several times he praised him. The Lord too appeared in his true form and said, "Dear Arjuna, I am pleased take this pasupatastra".

VIII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानामुत्तराणिलिखतः

(2×5=10)

अथ कदाचित् कश्चन तापसः विशालपुरं नाम नगरम् अगतः अत्र तेन पञ्चानां भाग्यवतां पुरुषाणां चयन कृतम् । तस्य समीपे आसीत् कश्चन दिव्यो घटः । कस्यापि वञ्चनम् अकृत्वा न्याय्येन मार्गेण अर्जितं धनं तस्मिन् दिव्यघटे स्थाप्यते चेत् तत् शतगुणितं भवति । परन्तु यदि धनं कपटेन अर्जितं स्यात् तर्हि दिव्यघटः तद् धनं निगिरति । तापसेन उक्तम्, भवत्सु प्रप्येकं स्वीयं धनम् अस्मिन् घटे स्थापयितुम् अर्हति । परन्तु तत् कपटेन अर्जितं न स्यात् इति ।

प्रश्ना :

- 1) तापसः कुत्र आगतः ?
- 2) सः किं कृतवान्
- 3) तस्य समीपे किमासीत् ?
- 4) न्याय्येन अर्जितं धनं किं भवति ?
- 5) तापसः किमुक्तवान् ?